

روبارویی فرهنگ اسلامی و فرهنگ جهانی سازی

رضا قلی زاده شمس

اکبر آزادی

www.ketab.ir

طرز زاده شمسن، رسنا، ۱۳۵۵ -
 رویارویی فرهنگ اسلامی و فرهنگ جهانی سازی/ رسنا طرز زاده شمسن، اکبر آزادی، ویراستار مرضیه حصصی
 تهران: دیباخت، ۱۳۹۹
 ۲۷۸ ص.
 978-622-969190-8
 فیبا
 جهانی شدن
 Globalization
 فرهنگ اسلامی
 Culture, Islamic*
 اسلام و سوانست جهانی
 Islam and world politics
 جهانی شدن -- جنبه‌های مذهبی -- اسلام
 Globalization -- Religious aspects -- Islam
 فرهنگ اسلامی -- تأثیر غرب
 Culture, Islamic -- Western influences*
 آزادی، اکبر، ۱۳۶۳ -
 JZ۱۳۱۸
 ۳۲۷/۱۷
 ۹۱۶۰۰۹۵

سرشناسه
 عنوان و نام پندیاور
 مشخصات نشر
 مشخصات ظاهری
 شابک
 وضعیت فهرست نویسی
 موضوع
 موضوع
 موضوع
 موضوع
 موضوع
 موضوع
 موضوع
 موضوع
 موضوع
 موضوع
 موضوع
 موضوع
 رده بندی کلگری
 رده بندی دیو
 شماره کتابشناسی ما

عنوان کتاب:	رویارویی فرهنگ اسلامی و فرهنگ جهانی سازی
مؤلفان:	طرز زاده شمسن، اکبر آزادی
ناشر:	دیباخت
ویراستار:	مرضیه حصصی
طراح جلد:	مجید قدیانی
چاپخانه:	مجتمع طراحی و چاپ پینا خامان
نوبت چاپ:	اول ۱۳۹۹
شمارگان:	۱۰۰۰ نسخه
شابک:	۹۷۸-۶۲۲-۹۶۹۱۹۰-۸
قیمت:	۵۸۰۰۰ تومان
پست الکترونیکی:	alborz.danesh ^{۹۷} @gmail.com

کلیه حقوق چاپ و نشر برای ناشر محفوظ است.

انتشارات دیباخت: تهران، ضلع جنوب غربی میدان انقلاب، پاساژ پارس، طبقه ۱، واحد ۴

شماره تماس: ۶۶۴۲۷۱۴۱ - ۶۶۵۷۷۶۰۷ - ۰۹۳۰۷۷۶۱۳۵۴ - ۰۹۱۲۰۶۲۷۴۶۸

فهرست

۱	مقدمه
۲	اهمیت مسئله
۹	تعریف اصطلاحات یا تعریف کلمات کلیدی
۱۲	پیشینه تاریخی
۲۳	فرهنگ
۲۴	تاریخچه بهره‌فرد فرهنگ
۲۵	مفهوم فرهنگ
۲۶	بررسی لغوی
۲۹	تعاریف فرهنگ
۳۶	ویژگی‌های فرهنگ
۴۰	لایه‌های فرهنگ
۴۱	جایگاه و اهمیت فرهنگ
۴۲	جهانی شدن
۴۲	تعریف جهانی شدن
۵۲	عوامل مؤثر بر پدیده جهانی شدن
۵۲	توسعه فن‌آوری، رشد علم و گسترش سریع دنیای ارتباطات
۵۲	توسعه بازار آزاد، جهانی شدن بازارها و اقتصاد جهانی
۵۳	رشد دانایی
۵۳	دوره‌های جهانی شدن
۵۴	ابعاد جهانی شدن

- ۵۵..... بعد فنی و تکنولوژیک
- ۵۵..... بعد اقتصادی
- ۵۷..... بعد سیاسی
- ۵۷..... بعد اجتماعی
- ۵۸..... بعد فرهنگی
- ۵۸..... ویژگی‌های جهانی شدن
- ۵۹..... نظریه‌های جهانی شدن
- ۶۰..... مروری اجمالی بر تعدادی از نظریه‌ها
- ۶۰..... نظریه پایان تاریخ: فوکیاما
- ۶۱..... نظریه برخورد تمدن‌ها: هانتینگتون
- ۶۱..... نظریه موج سوم: الوین تشر
- ۶۲..... نظریه دهکده جهانی: مک‌لوهان
- ۶۴..... نظریه نظم نوین جهانی: جرج بوش پدر
- ۶۵..... نظریه پایان دولت - ملت: کنیچی اومای رابین
- ۶۶..... نظریه گیدنز
- ۶۷..... نظر کوهن و کندی
- ۶۸..... نظر گیرنا:
- ۶۸..... نظر رابرتسون
- ۶۹..... نظر آلبرو:
- ۶۹..... نظریه نهادینه کردن اقتصاد مبتنی بر بازار:
- ۶۹..... نظریه توجه به نیازهای غیرمادی:
- ۷۰..... جهانی شدن و جهانی سازی

۷۴	جهانی‌سازی یا جهانی شدن، پروژه یا پروسه؟
۷۹	اصول و مبانی جهانی‌سازی
۸۴	فرهنگ و جهانی‌سازی
۸۵	اهمیت فرهنگ در روند جهانی‌سازی
۸۷	رابطه و اثرات جهانی‌شدن بر حوزه فرهنگ
۹۴	تعریف فرهنگ اسلامی
۹۵	جایگاه فرهنگ در اسلام
۹۶	منبع تعالیم فرهنگی اسلامی
۹۶	قرآن مجید
۹۸	سنت و حدیث:
۱۰۰	جهان بینی فرهنگ اسلامی
۱۰۶	اصول فرهنگ اسلامی
۱۰۷	وحدت و یکپارچگی فرهنگ اسلامی
۱۰۸	ابدیت فرهنگ اسلامی:
۱۰۸	جامع‌الطرف بودن فرهنگ اسلامی:
۱۰۹	تحرک و سازندگی فرهنگ اسلامی:
۱۱۰	ویژگی‌های فرهنگ اسلامی
۱۲۶	مقایسه فرهنگ اسلامی با فرهنگ غربی
۱۲۷	رابطه دین با فرهنگ
۱۲۹	جهانی‌سازی در اسلام
۱۲۹	اصول و مبانی جهانی‌شدن در اسلام
۱۳۰	فطرت

- ۱۳۰.....انعطاف‌پذیری آموزه‌های دینی در اسلام
- ۱۳۰.....عاقبت‌گرایی
- ۱۳۱.....عدالت
- ۱۳۱.....کرامت انسانی:
- ۱۳۲.....فرهنگ اسلامی در کشورهای مسلمان
- ۱۳۴.....حوزه‌های فرهنگی جهان اسلام
- ۱۳۸.....فرهنگ اسلامی و جهانی شدن فرهنگ
- ۱۳۹.....جهانی‌سازی اسلامی
- ۱۴۰.....رویکردهای مسلمانان نسبت به جهانی‌سازی
- ۱۴۶ (الف) آرمانگرایی نظام دینی در تابل با واقع‌گرایی نظام سرمایه‌داری (رویکرد هستی‌شناسی)
- ۱۴۶.....انسان‌شناسی غربی (لیبرالیسم)
- ۱۵۰.....انسان‌شناسی اسلامی
- ۱۵۳.....(ب) مقایسه انسان‌شناختی غربی و اسلام (رویکرد هستی‌شناسی)
- ۱۵۷.....(ج) بررسی فرهنگ غربی و فرهنگ اسلامی (رویکرد معرفت‌شناسی)
- ۱۵۷.....شالوده‌های نظام معرفت‌شناسی غربی
- ۱۵۹.....شالوده‌های نظام معرفت‌شناسی اسلامی
- ۱۵۹.....(د) مقایسه معرفت‌شناسی غربی و اسلامی (رویکرد معرفت‌شناسی)
- ۱۶۲.....آسیب‌شناسی فرهنگ اسلامی در جهانی‌سازی
- ۱۶۳.....تهدیدات
- ۱۶۳.....(الف) تهدیدات زیربنایی
- ۱۶۳.....مرحله اول: تبدیل فرهنگ والای ملی به فرهنگ منحط عوامی
- ۱۶۴.....مرحله دوم: تضعیف و استحاله فرهنگ دینی

- ب) تهدیدات روبنایی ۱۷۷
۱. ساختارشکنی در سطح ملی ۱۷۷
- فروپاشی «دولت - ملت ها» ۱۷۸
- ضعف حاکمیت ملی ۱۸۱
۲. ساختار شکنی در سطح جهانی ۱۸۳
۳. ساختار شکنی ارتباطاتی ۱۸۸
- نقاط ضعف فرهنگ (انقلاب) اسلامی ۱۸۹
- حرکات فرهنگی ایران تا قبل از انقلاب اسلامی ۱۸۹
- انقلاب اسلامی ایران: نقطه شروع انقلاب بزرگ جهانی اسلام ۱۹۱
- مأموریت انقلاب اسلامی ایران ۱۹۴
- انقلاب اسلامی ایران و جهانی سازی ۲۰۰
- وضعیت فرهنگ در انقلاب اسلامی ۲۰۲
- نقاط ضعف فرهنگ (انقلاب) اسلامی ۲۰۶
- ظرفیت‌ها و قابلیت‌های فرهنگ اسلامی در جهان سازی ۲۱۶
- فرصت‌های فرهنگ اسلامی در جهانی سازی ۲۱۸
- ترویج اندیشه‌های دینی با نقش‌آفرینی ارزش‌های اسلامی در عصر فشرده‌گی زمان و مکان: ۲۱۹
- فرصت ذاتی اسلام ۲۲۲
- نقاط قوت فرهنگ اسلامی ۲۲۵
- شناخت برنامه‌های آینده و راهکارهای عملی آن ۲۴۱
- تمهید ظهور و ایجاد حکومت جهانی اسلام ۲۴۲
- تبدیل اعتقاد و باور مهدویت پیش رو به یک جریان اجتماعی و تفکر غالب ۲۴۳
- رسالت تشیع و انقلاب اسلامی در جهانی‌سازی اندیشه ظهور منجی ۲۴۴

- ۲۴۶ قرار دادن آموزه مهدویت به عنوان فرهنگی راهبردی در نظام اسلامی
- ۲۴۹ ترمیم فرهنگ موجود بر اساس فرهنگ مطلوب (مهدویت)
- ۲۴۹ سیاست‌گذاری‌های استراتژیک جهت مهندسی فرهنگی راهبردی مبتنی بر آموزه‌های مهدویت
- ۲۵۴ پیشنهادات
- ۲۵۶ منابع

www.ketab.ir

مقدمه

تاریخ بشر گورستان فرهنگ‌های بزرگی است که پایان فاجعه‌آمیز آنها بدان سبب بوده که نتوانسته‌اند در برابر چالش‌ها، واکنش برنامه‌ریزی شده، بخردانه و ارادی بروز دهند». اربیش فروم

جهان سیاست همواره با مفاهیم و پدیده‌های گوناگونی روبه‌رو می‌گردد که ذهن اندیشمندان، دولتمردان، دیگر افراد را به خود-معطوف می‌سازد. اهمیت برخی از این پدیده‌ها به اندازه‌ای است که نوبی همه ابعاد زندگی افراد را تحت تأثیر خود قرار می‌دهد؛ و شاید ترس‌ها و نگرانی‌های فراوانی را برای برخی ملت‌ها و نویدها و کامیابی‌ها و امتیازهایی را برای دیگر ملت‌ها به ارمغان بیاورد. به نام می‌مانند جنگ سرد، پرده آهنین، موازنه وحشت و تروریسم که ریشه در واقعیت‌های ملموس دنیای ما است داشته و دارند، از جمله این پدیده‌ها هستند. یکی دیگر از این مفاهیم جهانی شدن است که تقریباً از آغاز دهه ۱۹۹۰ به موضوع بحث محافل دانشگاهی و سیاسی جهان تبدیل شده و همچنان یکی از عمده‌ترین موضوعات بحث این محافل به شمار می‌آید.

جهانی شدن از جمله مسائل مهمی است که در پرتو شرف روز افزون تکنولوژی و ارتباطات، کشورهای اسلامی را به چالش جدی کشانده است. جهانی شدن نتیجه‌ای از دگرگونی‌هاست که عرصه‌های گوناگون فرهنگ، سیاست و اقتصاد کشورهای جهان را در بر گرفته و گمان می‌رود، در نهایت به ایجاد یک نظام واحد جهانی بیانجامد. انفعال و استتعاله فرهنگ‌های دیگر در اصطکاک با فرهنگ غربی، با توجه به توانایی‌های برتر تبلیغاتی این فرهنگ، اهمیت این فرایند را دوچندان کرده است.

شناخت «جهانی شدن» برای کشورهایی که بر حفظ ارزش‌های فرهنگی خود اصرار دارند، برای شناخت تهدیدها و بحران‌هایی که این پدیده برای آن‌ها به دنبال خواهد داشت، بسیار مهم است.

جمهوری اسلامی ایران نیز مانند هر دولت دیگر، نمی‌تواند بی‌توجه به محیط بین‌المللی (منطقه‌ای و جهانی) به حیات خود تداوم بخشد. بدیهی است فهم این تغییرات یک ضرورت است و موضع‌گیری در مورد آنها سرنوشت آینده کشورها و دولت‌ها را تعیین می‌کند. دولت‌ها یا در مقابل آن فرآیند به مقاومت می‌پردازند یا سعی می‌کنند خود را با الزامات آن منطبق سازند. از این رو، جهانی شدن و پیامدهای آن مسأله‌ای است که باید شناخته شود. هر چه فهم از این فرآیند کامل‌تر باشد، بهتر می‌توان با اتخاذ استراتژی‌های درست، بقاء خویش را تضمین نمود. این تحقیق به دنبال آن نیست که به همه جنبه‌ها و پیامدهای جهانی شدن بپردازد. به عبارت دیگر، از آنجا که جهانی شدن در عرصه‌های اقتصادی، فرهنگی، و سیاسی محیط نوین و پویایی را موجب می‌شود، بررسی آن در تحلیل پیامدهایش در یک تحقیق میسر نیست. لذا این نوشتار تنها در بُعد فرهنگی این فرآیند سامان یافته است. نوشتار حاضر در پی آن است تا در حد وسیع خود به بررسی موقعیت فعلی آن کشور موجود در کشور پرداخته و ضمن بررسی نقاط ضعف فرهنگ (انقلاب) اسلامی در مقابله با تهدیدهای فرهنگی جهانی شدن، با تکیه بر قابلیت‌های موجود اسلام در حوزه مبانی نظری، راهکار لازم برای غلبه بر این تهدیدها را ارائه نماید.